

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΕΙΓΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Ετήσια συνδρομή φρ. 5. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 5,50. Μετὰ τοῦ Παραφοίβου
ΕΤΟΣ Γ' — 'Εν 'Αθήναις τῇ 1 Αὐγούστου 1888. — 'Αριθ. 9.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΑ

Περὶ τῆς ζωϊκῆς θερμότητος (Συνέχεια προηγ.)

Ἡ ζωϊκὴ θερμότης αὐξεται κατὰ ποσὸν (βαθμὸν) ὅταν ὑπάρχῃ φλόγωσις· ἐβεβαιώθη πειραματικῶς π. χ. ὅταν ὄργανόν τι, πνεύμων, ἢ πλευρικός σάκκος φλογισθῇ, ἢ ἐπὶ τῆς χώρας τούτου θερμότης αὐξεται, καὶ τὸ ὑπερκείμενον δέρμα κατὰ τι ἐρυθροῦται· διὰ δὲ τοῦ θερμομέτρου γινώσκεται ὅτι αὐξάνεται ἡ ζωϊκὴ θερμότης 1 1/2^ο μέχρι 2^ο. Εἰς τὸν φλογιστικὸν πυρετὸν καὶ ἰδίως εἰς τὸν τυφοειδῆ ἡ κεντρικὴ θερμότης πλεονάζει καὶ ἐπὶ τοῦ δέρματος, ἥτις φανεροῦται, ἐὰν ὑπὸ τὴν μασχάλην (μάλην) τεθῇ θερμομέτρον· ἐν ὥρᾳ ῥίγους ἐπὶ τῶν ἄκρων ἐλαττοῦται· ὡς καὶ ἐπὶ δέρματος κλπ.

Ἐπομένως αὐξομένης τῆς βαθμιαίας ποσότητος τῆς ζωϊκῆς θερμότητος καταναλίσκεται πλεῖον ποσὸν ὀξυγόνου, ἐξ οὗ παράγεται πλεῖον ἀνθρακικὸν ὀξύ.

Ἐν γένει εἰς τοὺς φλογιστικὸς πυρετοὺς, τοὺς ἐξ ὀργανικῆς φλογώσεως, καὶ εἰς τοὺς μiasματικὸς πυρετοὺς, πάντοτε αὐξάνεται ἡ ζωϊκὴ θερμότης.

Ὑπάρχουσι καὶ φάρμακα, τὰ ὅποια λαμβανόμενα ἐσωτερικῶς ἐλαττοῦσιν ἐπισιθητῶς τὴν ζωικὴν θερμότητα τοιοῦτον ἐστὶν ἐξαίρετικῶς ἡ ἀντιπυρίνη, ἥτις καταβιβάζει τὸν βαθμὸν τῆς ζωικῆς θερμότητος κατὰ δύο καὶ πλέον βαθμούς· διὰ τοῦτο καὶ χρῆσις ταύτης γίνεταί παρὰ πινῶν κατὰ τοῦ πυρετοῦ.

Ἐκτὸς τῆς ἀντιπυρίνης ἐπιφέρουσι δροσερότητα δέρματος καὶ τὰδε. Ὁ θριδαξ (μαρούλι), ἡ νάρδος (βαλериάνα), ὁ καφές, οἱ σίκυοι (ἀγγούρια), ὁ πέπων (πιεπόνι), ὁ μηλοπέπων (καρπούζι). τὰῦτα καὶ τοὺς ἰδρώτας μετριάζουσι καὶ διουρητικὰ εἰσιν.

Αὖξοσι κατὰ πλὴθὺν τὴν ζωικὴν θερμότητα τάδε· τὸ ὄπιοι
 (ἀφίονι), τὸ πέπερι, τὰ χαμυλῆλα, τὰ θερμὰ ποτά, τὰ οἶο-
 πνεύματα κλπ. διὰ τοῦτο ἐν ὥρᾳ φύχους κατὰ παράδοσιν συνη-
 θίζουσι παρ' ἡμῖν, ἵνα περισσότερά θερμότης εἰσαχθῇ εἰς τὸ
 σῶμα, νὰ τρώγωσι θερμὰ φαγητὰ τραχανά, τριφτάδας, χυλο-
 πίτας μετὰ προσθήκης οἴνου, ἢ ποτὰ φασκομηλέας μετὰ ῥω-
 μίου ἢ ῥακῆς, κλπ. Αὖξεται προσέτι ἡ ζωικὴ θερμότης διὰ
 σωμασκήας, φωνασκήας, τροφῶν γλυκῶν, ποτῶν οἶοπνευμα-
 τούχων, ἀρωματικῶν, κλπ. Ἐτι δὲ ἡ θέρμανσις τοῦ καρποῦ
 τῆς χειρὸς ἐπαυξάνει τὴν θερμότητα τοῦ σώματος. Τοῦτου
 ἔνεκεν, ἐὰν ὁ καρπὸς περιβάλληται ἐν χειμῶνι διὰ μαλλίνου μα-
 λακοῦ ἐν εἶδει ψελλίου, διαθερμαίνονται αἱ χεῖρες καὶ ὁ κορμός.
 Φαίνεται ὅτι ὁ καρπὸς τῆς χειρὸς κατὰ πολλὰ ἐπηρεάζει ἐφ'
 ὅλου τοῦ σώματος ἰδίως ἐπὶ τοῦ θώρακος καὶ τοῦ λαιμοῦ· διότι
 ἐὰν σφοδρὰ περισφυγγθῇ τοῖς δακτύλοις, ἡ ταινία, καταπαύει ὁ
 λυγμός καὶ ὁ σπασμωδικὸς βῆξ. Ἐὰν περιβληθῇ κομβολογίῳ ἐξ
 ἡλεκτροῦ μετριάζει τοὺς ὑστερισμοὺς τῶν γυναικῶν. Ἐὰν περι-
 βληθῇ ψυχρῷ ὀθονίῳ, οἱ τοῦ σφυγμοῦ παλμοὶ ἐντονώτεροι καθί-
 στανται· ἐὰν δὲ θερμῷ χαλαρότεροι. Εὐλόγως οὖν αἱ γυναῖκες
 ἐν ἀτονίᾳ νοσοῦντος τιθέασιν τ' ἀντιψύχια καλούμενα ἐπὶ τῶν
 ἔσω τοῦ καρποῦ, ἔνθα μετροῦνται οἱ σφυγμοί. Τὴν φλόγωσιν τῶν
 ἀμυγδαλῶν τοῦ λαιμοῦ κοινῶς ἀνακουφίζουσι ταῖς ἐντρίβαῖς τῇ
 ἀντίχειρι ἐπὶ καὶ ὑπὲρ τὸν καρπὸν θερμῷ ἐλαίῳ προσλιπαροῦν-
 τες, ἔνθα τότε συναντῶνται θρόμβοι τινες, βεθαίως γαγγλίων συμ-
 παθητικῶν νεύρου, ἐξογκωμένου ἐκ τῆς παθήσεως κατὰ συμπτώ-
 θειαν, οἵτινες θεωροῦνται σύμπτωμα τῆς ἀμυγδαλίτιδος, καὶ οἵτι-
 νες τοιαύταις ἐντρίβαῖς διαλύονται. Εἰσιμένης δὲ ἐλαφρῶς διὰ τοῦ
 δακτύλου τῆς ὑπὸ τὸν καρπὸν χώρας, καταπαύει ἡ βῆξ. Ἐπιτι-
 θεμένου σκοροῦ ἐπὶ τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς, καταπαύει ἡ ὀδον-
 ταλγία, καὶ μάλιστα ῥευματικὴ οὐσα. Ἀλλὰ καὶ συναπισμοῦ τε-
 θεμένου ἐπὶ τοῦ κοίλου τῆς παλάμης καταπαύει ἡ ὀδονταλγία.

Δί χεῖρες τοῦ ἀνδρός εἰσι φύσει θερμότεραι τῶν τῆς γυναι-
κός, ἐξ οὗ καὶ τὸ κοινὸν λόγιον· «τὴν χεῖρα τῆς γυναῖκα».

«Χάρὰ ἑ τὸν ἄνδρα τὸν θερμόν, ἑ τὴν ψυχὰν τὴν ἡλιάρικαν».

Ὅποτον μέρος τοῦ σώματος αἰσθάνεται τις θερμότερον ἢ ψυχρότερον τοῦ ἄλλου, ἐκεῖ ὑπάρχει νόσος (Ἰππ. ἀφ. Δ'.) «Ὅπου ἐν τῷ σώματι θερμὸν ἢ ψυχρόν, ἐνταῦθα ἡ νόσος».

Ἡ ζωϊκὴ θερμότης διαμένει τελευταία ἐν τῷ σώματι ἐν ὥρᾳ θανάτου, ἀφ' οὗ καταπαύσωνται ὅλαι αἱ ἄλλαι ὀργανικαὶ δυνάμεις τῆς ζωῆς.

Β'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ.

Περὶ τῆς διὰ τῆς αἰῶρας σωματικῆς ὑγιεινῆς

Ἡ αἰώρα (κούνια) διεγείρει τὰ νεναρκωμένα μέρη τοῦ σώματος ὅταν κατέχωνται ἐκ νωθρότητος, κατευνάζει τὰς νευρικὰς παραχὰς, καὶ ἐπιφέρει ἥσυχον ὕπνον. Ἐνισχύει τὰ νεύρα, τονίζει τοὺς μῦς καὶ παρέχει εὐκίνησιάν· διαθερμαίνει τὸ σῶμα καὶ ἐνισχύει τὴν διάνοιαν. Τὸ πάλαι ἡ αἰώρα ἐγένετο κατὰ διαφόρους τρόπους· ἐπὶ κλίνης ὡς γίνεται παρ' ἡμῶν εἰς τὰ βρέφη διὰ τοῦ λίκνου (μπεσικίου), διὰ φορείου, ἐπὶ λέμβου, ἢ ὅποια πλέει διὰ οὐρείου ἀνέμου, ἢ διὰ κωπῶν (ἐρεσσομένη).

Ἡ ἐπὶ κλίνης κινήσεις εἶνε ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἀναρρωνύοντας,
εἰς τοὺς ἔχοντας νωθρὸν τὸ σῶμα, εἰς τοὺς ἔχοντας ἀϋπνίαν,
καὶ εἰς τοὺς νοσοῦντας χρονίως.

καὶ εἰς τοὺς νοσοῦντας χρονίως.
Ἡ τοιαύτη σωμασκήσις γίνεται τὸ ἑσπέρας πρὸ τῆς δούσεως
τοῦ Ἡλίου καὶ τὴν πρώτην μετὰ τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ. Πρέ-
πει νὰ διαρκῇ ἐπὶ ἓν τέταρτον ὥρας μέχρι ἡμισείας καὶ μιᾶς
ὥρας κατὰ τὰ σώματα.

Περὶ τῆς διὰ τῆς κρηκηλασίας σωματοκίας.

Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον ὡς ὠφελιμώτατον γυμνάσιον τὴν κρηλα-
σίαν, τὴν ὁποίαν καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι νῦν ἔχουσιν.

σίαν, τὴν ὁποίαν καὶ οἱ Εὐρωπαῖται νῦν ἔχουσιν.
Ἡ κρικηλασία ἐγένετο διὰ κρίκου ἔχοντος διάμετρον τὸ ἀ-
νάστημα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ ποδῶν μέχρι μαστῶν. Ὁ κρίκος ἀ-
πετελεῖτο ἐκ ξύλου. Ἦσαν οὖν τοῦτον κτυποῦντες διὰ ἐλαττήρος
σιδηροῦ, ἔχοντος λαβὴν ξυλίνην. Κατ' ἀρχὰς πρέπει νὰ ἐλαύ-
νηται βραδέως καὶ καθ' ὅσον τὸ σῶμα θερμαίνεται κατὰ τα-
σοῦτον ν' αὐξάνῃ ἡ ταχύτης καὶ ἡ διασκέδασις. Πρὸς τὸ τέ-

μενος Φιλήτας, ὅστις ἦτο λεπτότατος τὸ σῶμα τοσοῦτον, ὥστε ἐκ παραμικρᾶς αἰτίας ἐπιπτεν. Ἰνα μὴ πίπτῃ ἔθετο ὑπὸ τὰ πέλματα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ μόλυβδον ἵνα μὴ ἀνατρέπῃται ἐκ πνέοντος ἀνέμου· τοῦτο ὅμως εἶνε ἀμφίβολον· διότι ἀδύνατος ἐπὶ τοσοῦτον ὢν, πῶς ἡδύνατο κινεῖν τοὺς πόδας, ἔχοντας τοσοῦτον βάρος;

Πολλοὺς ἄλλους λεπτοφυεῖς ἀναφέρει ἡ ἱστορία ἐν οἷς εἰσὶ Σαννυρίων, Μέλιτος, Κινησίας, Πανάρετος, Ἰππῶναξ, Φιλιππίδης, ἐξ οὗ διὰ τοὺς καθισταμένους πολὺ ἰσχυροὺς ἐλέγετο ἡ παροιμία «πεφιλιππιδῶσθαι». Ὁ Ἀρχίστρατος ὁ μάντις ἦτο τόσο ἰσχυρὸς ὥστε ζυγισθεὶς κατὰ Αἰλιανὸν εὐρέθη ἔχων βάρος ὀβολοῦ. Τοῦτο εἶνε ὑπερβολή, διότι οὔτε στρουθίον ἔχει τόσο μικρὸν βάρος. Πάντες οἱ ῥηθέντες ἰσχυροφυεῖς εἰσὶ ποιηταί.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Διδασκαλία τῆς θεραπείας τῶν ἐξανθήματων.

Γνωστὸν ἐστίν, ὡς ἐν προηγουμένοις ἐλέχθη, ὅτι τὰ ἐξανθήματα προέρχονται ἐκ τῆς ὑπάρξεως μικροζωδαρίων κειμένων ἐπὶ τῆς πληγῆς τοῦ ἐξανθήματος.

Τὰ μικροζωδάρια ταῦτα εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ κυκλοφοροῦντος αἵματος καὶ παράγονται εἴτε ἐκ βρώσεως τροφῶν βεβλαμμένων ἐξ εἰδους τινὸς ζυμώσεως, ὡς εἰσὶ τὰ ἀλίπαστα, οἱ τάρχηλοι, αἱ μαῦραι ἐλαῖαι κλπ. Πᾶσα δὲ τοιαύτη ζύμωσις γίγνεται ἐκ τῆς παραγωγῆς μικροζωδαρίων, ἐν τῷ αἵματι ἐκ τοιούτων ὑλῶν καὶ ἐξ ἡθικοῦ πάθους, στενοχωρίας, θυμοῦ, λύπης κλπ., ὅτε οἱ τοῦ αἵματος χυμοὶ ὑφίστανται ἀλλοιώσιν, ἐξ ἧς παράγονται μικροζωδάρια.

Πάντων τῶν ἐν τῷ διοργανισμῷ ζωδαρίων ἡ φύσις ἐργάζεται πρὸς ἀποβολήν· διότι εἰσὶν ἐχθρὰ καὶ καταστρεπτικὰ τῆς ζωῆς. Ἐξωθεῖ λοιπὸν ταῦτα πρὸς ἀποβολήν ἐκ τοῦ διοργανισμοῦ διὰ τῶν ὁδῶν τῆς ἀποβολῆς, ὧν ἡ μείζων ἐστίν ἡ διὰ τῶν πόρων τοῦ δέρματος. Ἡ φύσις λοιπὸν ἐξωθεῖ ταῦτα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος, καὶ ἐὰν ὦσι πᾶμπολλα, μέρος τούτων δὲν ἐκπέμπεται καὶ ἐπιμένει ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα. Ταῦτα ἐκεῖ πολλαπλασιάζονται· διότι λίαν γόνιμα εἰσὶ, τρώγουσι τὴν περὶ αὐτὰ σάρκα, ἐξ οὗ γίγνεται ὁ κνισμός, καὶ ἀποτελοῦσι τὸ ἔλκος, ἐὰν ἡ καταστροφή ἢ μεγάλη· ἐὰν ἢ μικρά, γίγνεται τὸ ἐρύθημα. Τί λοιπὸν ποιητέον πρὸς θεραπείαν;

Ἡ λογικὴ κελεύει ὅτι πρέπει νὰ καταστραφῇ ἡ ἀρχικὴ αἰτία τῆς παραγωγῆς, καὶ συνάμα καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐξάνθημα.

Ἀπόφευγε λοιπὸν τὴν βρώσιν ταριχευτῶν τροφῶν καὶ τῶν δυσπέπτων, διότι καὶ ἡ δυσπεψία παράγει κακοχυμίαν. Συνάμα λάμβανε ἐσωτερικῶς ὕλας ἱατρικὰς, αἱ ὁποῖαι ἐκ πείρας πολλῶν αἰώνων ἐβεβαιώθη ὅτι ἔχουσιν εἰδικὴν δύναμιν πρὸς καταστροφήν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἐξωθήσεως τῶν τοιούτων μικροζωδαρίων. Τοιαῦτα εἰσὶ τὸ θεῖον, τὸ διαφορικὸν στίμμι. Τὰ ἐκχυλίσματα σαρσαπαρίλλης, σασσαφράσου, κασσίας, γλυκυπίκρου, καρύας φύλλων καὶ ἄλλα.

Τὴν κάτωθι συνταγὴν πρὸς ἐσωτερικὴν χρῆσιν εὐρομεν συντελεστικὴν.

Λάβε διαφορικὸν στίμμιος	κοκ.	30
ἐκχυλίσματος σαρσαπαρίλλης	»	30
» κασσίας	»	30
» σασσαφράσου	»	30
» γλυκυπίκρου	»	10
» γουαϊάκου	»	30

M. ποιήσον καταπότια 30.

Λάμβανε ἀνὰ δύο πρωὶ νήστης καὶ ἐσπέρας ἐν ὥρᾳ ὕπνου.

Πρὸς καταστροφήν τῶν ἐπὶ τῆς πληγῆς τοῦ ἐξανθήματος μικροζωδαρίων εἰσὶ πολλαὶ ὕλαι αἱ κυριώτεραι τούτων εἰσὶ τὸ θεῖον, τὸ καλομέλι, ἡ πταρνική, ῥητίνη, ἰωδοῦχα, ἀλοιφαὶ κλπ.

Ἄλλη συνταγή.
Ἐνωσον ἀνὰ 30 κόκκους ἀνθους θείου, καὶ ἐκχυλίσματος πταρνικῆς, καὶ ὀπίου κόκκους 10. μετὰ ἀλοιφῆς σπέρματος κήτους δραμ. 4 καὶ ἐπάλοιφε τὸ ἐξάνθημα δύο ἢ τρεῖς τὴν ἡμέραν. Ἀντὶ τοῦ θείου χρῶ ἐνίοτε τὸ καλομέλι.

Ἄλλη ὕγρα.	δρ.	10
Λάβε βάμματος πταρνικῆς	κόκ.	5
θεϊκοῦ χαλκοῦ		
διάλυσον κ. τ.		

Ἐμβρεχε τὰ ἔλκη δις ἢ τρεῖς τῆς ἡμέρας διὰ χρωστήρος (πινέλου).

Τὸ ὀπιον, ὁ χαλκός, ὁ στίραξ, ἡ τερεβινθίνη κλπ. εἰσὶν ἐπιβοθητικά. Τὸ ὀπιον χρησιμεύει πρὸς ταχύτεραν θεραπείαν τοῦ κνισμοῦ. Εἰσὶ δὲ καὶ πολλαὶ ἄλλαι ὕλαι θεραπεύουσαι τὰ ἐξάνθηματα διαφόροις τρόποις· ἀλλ' ἡμεῖς διδάσκομεν τὰ προχειρότερα.

Τὸ ἄνθος τοῦ θεοῦ θεραπεύει καὶ τὴν διφθερίτιδα.

Κατὰ πεπειραμένον Ἀγγλον ἱατρὸν τὸ ἄνθος τοῦ θεοῦ θεραπεύει τὴν τρομερὰν ταύτην νόσον ἐμφυσώμενον ἐντὸς τοῦ φάρυγγος, ἢ γαργαρίζομενον μετὰ ὕδατος, ἢ λαμβανόμενον ὑπὸ πόσιν μετὰ σοκολάτας καὶ γλυκερίνης λαμβανόμενον κατὰ ὥραν ἀνὰ μίαν κωταλίαν (πείρατέον).

Αἱ ἐμφυσῆσεις τοῦ ἄνθους τοῦ θεοῦ μετὰ ἴσου ποσοῦ κό-
νεως πεφρυγμένου καφέ ἐδοκιμάσθησαν πρὸ ἐτῶν παρ' ἡμῶν καὶ
ἐπέτυχον.

Ε'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Περὶ Στυπτηρίας.

Ἡ στυπτηρία εἶνε τὸ μᾶλλον στυπτικὸν ἱατρικὸν καὶ τὸ
μᾶλλον χρήσιμον ἐν τῇ θεραπευτικῇ. Εἶνε σῶμα ὀρυκτόν, συν-
στάμενον χυμικῶς ἐκ θεϊκοῦ ὀξέος, στυπτηρικῆς καὶ ποτάσσης,
ἥτοι θεϊκῇ στυπτηρικῇ καὶ ποτάσσῃ, ἄλλας διβασικόν.

Τῆς στυπτηρίας χρῆσις θεραπευτικῆς γίνεται καὶ ἐσωτερι-
κῶς καὶ ἐξωτερικῶς.

Ἐσωτερικῶς ὑπὸ μεγάλην δόσιν ἐπιφέρει μέγαν ἐρεθισμόν, ἐξ
οὗ ἐπέρχονται δεινὰ ἀποτελέσματα. Ἀντιδοτὸν τούτου ἐστὶν ἡ
δυσανθρακικὴ σόδα διαλελυμένη ἐν ὕδατι. Ὑπὸ δόσιν 1 κοκ.
μέχρις 60 διαλελυμένη ὕδατι δίδεται πρὸς ἐπίσχεσιν τῶν χρο-
νίων ὑπερεκκρίσεως τῆς βλενομεμβράνης, κατὰ τῆς χρονίας καὶ
ἀτάκτου διαρροίας, κατὰ τῶν κωλικῶν πόνων, τῶν προερχομένων
ἐκ τοῦ μολύβδου κλπ.

Δίδεται κατὰ τῆς αἰμορραγίας καὶ ἰδίως τῆς μήτρας ὑπὸ
δόσιν ἐνός δραμίου μετὰ ὕδατος δρ. 40 καὶ σεραπίου δρ. 4 λαμ-
βανόμενον κατὰ ὥραν ἀνὰ μίαν κωταλίαν μεγάλην. Ἐὰν ὥσι
καὶ πόνοι προστίθενται καὶ 10 στάγματα λαουδάνου.

Ἀσυμβίβαστα φάρμακα μετὰ τῆς στυπτηρίας εἰσὶ τὰ ἀλκά-
λια· τὰ πλεῖστα τῶν μεταλλικῶν ἀλάτων, τὸ γάλα καὶ τὰ γα-
λακτώματα, κλπ. μικρὸν ποσὸν εἰς γάλα προστεθέντος στυπτη-
ρίας ἀποχωρίζει τὸν τυρόν.

Ἐξωτερικῶς ὑπὸ κόνιν, ἐπιτιθεμένην ἐπὶ αἰμορρέοντος μέ-
ρους ἴσθησι (σταματᾷ) τὴν αἰμορραγίαν· δύναται νὰ ἐπιτεθῇ
καὶ ὑπὸ διάλυσιν πυκνὴν.

Ἐπιτεθειμένη ὑπὸ γόνιν ἐπὶ ἀφθῶν τοῦ στόματος θεραπεύει.
Οὕτω καταστρέφει τὰ σαρκώματα τῶν πληγῶν καὶ τὰ ἐξογκώ-
ματα τοῦ δέρματος.

Μετὰ ἴσου μέρους κόνεως ζακχάρου ἐπιτεθειμένη ἐπὶ τοῦ
πτερυγίου τοῦ ὀφθαλμοῦ καθ' ἐκάστην ὑπὸ μικρὸν ποσὸν κατα-
στρέφει τοῦτο.

Ὁφελεῖ ἐν διαλύσει κατὰ τῆς ὠτορροίας, καὶ τῆς ῥινορροίας.

Ὑπὸ γαργάραν ὠφελεῖ κατὰ τοῦ ἀμυγδαλίτου, ἰδίως κατὰ
τὴν ἐναρξιν αὐτοῦ. Γίνεται ἡ γαργάρα ὑπὸ δόσιν 1 δραμ. στυ-
πτηρίας μετὰ 50 δραμ. ὕδατος κριθῆς ἢ φασκομηλέας καὶ κωτα-
λίας μέλιτος.

Πάντοτε πρὸς θεραπευτικὴν χρῆσιν ἡ στυπτηρία πρέπει
νὰ ἦνε κεκαυμένη. Διαλύεται ἐν τῷ θερμῷ ὕδατι σχεδὸν κατὰ
ἴσα μέρη.

Ἡ χρῆσις τῆς στυπτηρίας εἶνε μεγίστη εἰς τὰς τέχνας. Εἰς
τὴν βαφικὴν συντελεῖ πρὸς στερέωσιν τῶν χρωμάτων. Εἶνε ση-
μαντικὸν ἀντισηπτικόν, καὶ χρήσιμος πρὸς διατήρησιν τῶν τα-
ριχευμένων ἰχθύων, οὓς καλοῦσι Μπακαλάους· καθίστησι δὲ τὰς
σάρκας τραχυτέρας· διὰ τοῦτο ὁ τοῦ ἁλατος μπακαλαός εἶνε
προτιμώτερος τοῦ τῆς στύψεως.

Περὶ ξηρῶν σύκων (ἰσχάδων).

Τὸ πάλαι εἰς ὅλα τὰ ἀρχαῖα καὶ μᾶλλον πεπολιτισμένα
ἔθνη τὰ ξηρὰ σύκα εἶχον μεγάλην ὑπόληψιν. Ἐθεωροῦντο ὡς τὸ
προτιμώτερον καὶ εὐαρεστότερον ἐπιδόρπιον τῆς τραπέζης. Ἡ
Ἀβιζαήλ, σύζυγος τοῦ Δαβὶδ ἵνα πρᾶνῃ αὐτόν, ὄντα ὠργισμέ-
νον, προσέφερεν ὡς σημαντικὸν δῶρον καὶ δυσεύρετον 200 ὀρ-
γον, προσέφερεν ὡς σημαντικὸν δῶρον καὶ δυσεύρετον 200 ὀρ-
γον, προσέφερεν ὡς σημαντικὸν δῶρον καὶ δυσεύρετον 200 ὀρ-
μαθούς σύκων καὶ 500 σάκκους σταφίδος. — Οἱ Πέρσαι ὡσαύτως
ὑπερβαλλόντως ἠγάπων τὰ σύκα. Ὁ δὲ Εἰρήνης, ἱστοροῦσι, φα-
γὼν ἀττικὰ σύκα, ἀπερ ἦσαν ἐξαιρετά, ἐκίνησε τὸν κατὰ τῆς
Ἑλλάδος πόλεμον ἵνα ἔχῃ πάντοτε σύκα· διότι οἱ Ἀθηναῖοι διὰ
νόμου ἀπηγόρευον αὐστηρῶς τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐξαγωγήν τῶν
σύκων. Ἡ δὲ δεινότερα κατηγοροῦσα ἦτον ἡ καταγγελία τῆς λάθρα
ἐξαγωγῆς σύκων. Ἐκτοτε ἡ λέξις **συκοφάντης**, ἥτις κατ' ἀρχὰς
ἐσήμαινε πολίτην καταφανεῖ ποιοῦντα εἰς τὴν ἐξουσίαν τὴν ἐξα-
γωγὴν λαθραίως σύκων, ἔλαβε κακὴν σημασίαν· διότι τινὲς κα-
κόβουλοι πρὸς ἐκδίκησιν ψευδῶς ἐμήνυσαν ποινὴν ἀδίκον.
γοντας λάθρα σύκα, καὶ τινες ὑπέστησαν ποινὴν ἀδίκον.

Παρ' Ἑλλησι τὰ σύκα καὶ μάλιστα τῆς Ἀττικῆς ἰθεω-

ροῦντο ὡς ὁ πολυτιμώτατος καρπὸς οὐ μόνον πρὸς τερπνὴν βρῶσιν, ἀλλὰ καὶ ὡς θρεπτικὰ καὶ ζειδωρὰ. Ὁ φιλόσοφος Ζήνων ἔτρωγε μεγάλην ποσότητα σύκων· διότι ἐθεώρει ταῦτα καὶ ὡς δυνάμενα ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην τροφήν νὰ διατηρῶσιν εὐτράφειαν καὶ εὐεξίαν.—Ἐλεγον τότε περὶ τῆς ἐπιζητήσεως σύκων παρ' Ἑλλήσιν ὅτι, ἐὰν παρετίθεντο σύκα ἐν τριβλίῳ καὶ ἐν ἄλλῳ χρυσόν, ἤθελον προτιμῆσαι τὴν βρῶσιν τῶν σύκων καὶ περιφρονῆσαι τὸν χρυσόν.

Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τοιαύτην ὑπόληψιν εἶχον εἰς τὰ σύκα. Εἰς αὐτοκράτωρ αὐτῶν κοιλιόδουλος Ἀλβῖνος καλούμενος ἔτρωγεν ἐν τῇ τραπέζῃ καθ' ἑκάστην 500 σύκα, ἅπερ παρετίθεντο ἐπὶ χρυσῶν παροψίδων. Πάντα κατεβρόχιζεν ὁ ἥρως οὗτος τῶν σύκων.

Οἱ ἀθληταὶ ἐν Ῥώμῃ ἔτρωγον σύκα πολλὰ πρὸς τροφήν. Ὁ Κάτων ἔδιδε πρὸς τροφήν τῶν δούλων αὐτοῦ σύκα, ὅταν ταῦτα ἦσαν ἄφθονα ἀντὶ ἄρτου.

Ὁ Ἱπποκράτης λέγει ὅτι τὰ πρῶτα τῶν σύκων δὲν εἶνε καλὰ, ἀλλὰ τὰ τελευταῖα ὀριμάζοντα.

Ἐθεώρουν οἱ ἄρχαιοι ἐν γένει τὰ σύκα (τὰς ἰσχάδας) πολὺ ὠφέλιμα ὡς παράγοντα εἰς τὸ σῶμα καλοὺς χυμοὺς καὶ αἷμα καλόν· χωνεύουσι καλῶς καὶ εὐκολύνουσι τὴν πέψιν, τρωγόμενα τελευταῖα ἐν τραπέζῃ. Ἐὰν ὅμως ᾧσι πολὺ σκληρὰ καθίστανται δύσπεπτα, κακόχυμα, καὶ παράγουσιν εἰς τὸ σῶμα πολλὰς φθεῖρας.

Ἐὰν τὰ σύκα τρώγονται μετὰ καρύων ἢ μετὰ ἀμυγδάλων καθίστανται ἔτι μᾶλλον ὠφελιμώτερα καὶ θρεπτικώτερα.

Εἰς τὰ μικρὰ παιδία τὰ σύκα εἰσὶν ἔτι μᾶλλον θρεπτικά. Διὰ τοῦτο ἀνέκαθεν διατηρεῖται παρὰ τῷ λαῷ τραγῳδίον τῶν μητέρων πρὸς περιποίησιν τῶν νηπίων ἐκφράζον ὡς πολυτίμον δῶρον τὰ σύκα μετὰ καρύων, ἔχον οὕτω·

«Στράτα κουμπάρα, τ' ἀγῶργιου τὴν πόρτα,

» **Σύκα καὶ καρύδια**, μία κομμάτα πίττα».

Ἐκ τοῦ λόγου τούτου ὑπονοεῖται ἔξωθεν τὸ ῥῆμα· ἔχει οὕτως·

» Ὑπάγομεν στράτα εἰς τὴν κουμπάραν, ἥτις κατοικεῖ εἰς τ' ἀγίου Γεωργίου τὴν πόρταν, ἵνα σοὶ δώσῃ σύκα καὶ καρύδια, καὶ μίαν κομμάταν πίτταν». (Καὶ ἄλλα περὶ σύκων ὅρα Συνεκδ. ὑγιεινὴν σελ. 200).

Τὰ σύκα φρυγόμενα (καδουρτιζόμενα) μετὰ τοῦ καφέ κατι-

στώσι τοῦτον θρεπτικώτερον καὶ πολὺ ὠφέλιμον πρὸς τροφήν τῶν παιδίων. (Ὅρα προηγ. φύλλον).

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἐξαίρετος καὶ πρόχειρος βαφή χρυσίζοντος χρώματος πρὸς βαφήν μετάξης καὶ μαλλίων.

Λάβε ξηρῶν κελιφάνων κρομμύων, (δηλαδή τὰς ξηρὰς καὶ ὑπερίθρους φλούδας τῶν κρομμύων), βράσον μετὰ ἱκανοῦ ποσοῦ ὕδατος ἐπὶ ἐν τέταρτον ὥρας καὶ στράγγισον. Ἐν τῷ ὑγρῷ τούτῳ ἐν ᾧ εἰσέτι εἶνε θερμὸν ἔμβαψον τὸ μαλλινὸν ἢ μεταξωτὸν ὕφασμα καὶ μετ' ὀλίγον ἀφαίρεσον, στίψον, καὶ στέγνωσον.

Τὰ πρὸς βαφήν ὑφάσματα πρέπει προηγουμένως νὰ ἐμβαφθῶσιν ἐντὸς διαλύσεως στυπτηρίας (στύψης) ἐν ὕδατι, νὰ στιφθῶσι, νὰ στεγνώσωσι καὶ ἔπειτα νὰ ἐμβαφῶσιν εἰς τὴν βαφήν.

Ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τῶν κελιφάνων τοῦ κρομμύου τὸ χρῶμα γίγνεται βαθύτερον ἢ ἀνοικτότερον.

Εὐκόλος κατασκευὴ τοῦ σφραγιστικοῦ κηροῦ.

Λάβε Τερεβινθίνης βρασμένης (κολοφωνίας)	μέρη 5
Κομμ. λάκας χρώματος ξανθοῦ	» 5
Τερεβινθίνης τῆς Βενετίας	» 1
Κιννάβεως (θειούχου ὑδραργύρου ἐρυθροῦ)	» 2

Τῆξον τὴν τερεβινθίνην ἐν πηλίνῳ βερνικωμένῳ ἀγγεῖϊ δι' ἐλαφροῦ πυρός, εἶτα πρόσθες τὴν λάκαν καὶ ἀνακίνει μέχρις ἐντελοῦς συμμίξεως· μετὰ ταῦτα πρόσθες καὶ τὴν Τερεβινθίνην τῆς Βενετίας, καὶ ἀνακίνει μέχρις οὐ πάντα καλῶς ἐνωθῶσι· τούτων οὕτως ἐχόντων, πρόσθες κατ' ὀλίγον τὸ κιννάβαρι καὶ ἀποσυρον τὸ ἄγγος ἐκτὸς τοῦ πυρός καὶ ἀνακίνει ἵνα γίνη ταχυτέρα ἢ ἐνωσις αὐτοῦ· εἶτα σχηματίσων ῥάβδους καὶ χρῶ.

Συστατικά τοῦ ἀμιάντου.

Ὁ ἀμιάντος χυμικῶς συνίσταται	κατὰ τὸ	1 3
ἐκ μαγνησίας		2 3
» σίλικος		

» ὀξειδίου σιδήρου	1]20
» ποτάσης καὶ σόδας	1]9
» ἀργίλου	1]50
» ἐκ διαφόρων ὀργανικῶν ὑλῶν	1]9

Περίεργα πειράματα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἀφλέκτου τῶν διὰ στρώματος ἀμιάντου περιεκαλυμμένων ἀντικειμένων ἐγένοντο ἐσχάτως ἐν Παρισίοις, ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ "Αρεως. Ἀνηγέρθησαν ἐγγὺς ἀλλήλων δύο οἰκίσκοι ἐκ ξύλου ἐλάτης πάχους 10—12 χιλιοστομέτρων, ἐξ ὧν ὁ εἰς μὲν εἶχε περικαλυφθῆ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν διὰ στρώματος ἀμιάντου, ὁ ἕτερος δὲ ἦτο ἐντελῶς γυμνός. Ἐντὸς τούτου ἐτοποθετήθη καὶ ἕτερος μικρότερος ξύλινος οἰκίσκος, δι' ἀμιάντου κεκαλυμμένος, τὰ μεταξὺ δὲ τῶν πλευρῶν αὐτῶν κενὰ ἐπληρώθησαν σχιζῶν, εἰς αὐτὰ ἐτέθη πῦρ. Μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἡ πυρκαϊὰ κατέστη σφοδρὸτάτη, ἐντὸς δ' ἡμισείας ὥρας ὁ ἀπροφύλακτος οἰκίσκος ἀπετεφρώθη ὁλόκληρος. Οἱ προπεφυλαγμένοι οἰκίσκοι ἔμειναν ἀλύμαντοι ἐντελῶς.

Ὁ ἀμιάντος εἶναι ὕλη γνωστὴ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων. Οἱ Ῥωμαῖοι μετεχειρίζοντο αὐτὸν ὅπως περιτυλίσσῃ τοὺς νεκρούς των, ἵνα κατὰ τὴν καῦσιν τῶν σωμάτων ἡ τέφρα αὐτῶν μὴ ἀναμιγνύηται μετὰ τῆς τῶν ξύλων. Ἡ χρῆσις δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις δὲν εἶναι περιορισμένη, διότι ἐν Λονδίνῳ π. χ. ὁλόκληρα μνημεῖα εἰσι περιεκαλυμμένα ὑπ' αὐτοῦ, καὶ αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρίαι λαμβάνουσι τὰ ἡμίση ἀσφάλιστρα, ὅταν ὑπάρχει τὸ προφυλακτικὸν τοῦτο μέτρον. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ καθίστατο μᾶλλον πάγκοινον, ἀφοῦ ἡ λυσιτέλεια αὐτοῦ καὶ ἄλλοτε καὶ ἐκ τῶν ἐν Παρισίοις τελευταίων πειραμάτων ἀπεδείχθη ἀριδῆλως. (Ἀλήθεια λεμισοῦ Κύπρου).

Γλῶσσαι λαλούμεναι κατὰ πληθυσμόν.

Ἡ Κινεζικὴ ὁμιλεῖται ὑπὸ	400	ἐκατομ.
Ἡ Ἰνδικὴ καὶ ἡ Ἀγγλικὴ	ὕπὸ 400	ἐκατομ.
Ἡ Ῥωσικὴ	ὕπὸ 70	»
Ἡ Γερμανικὴ	» 57	»
Ἡ Ἰσπανικὴ	» 47	»
Ἡ Γαλλικὴ	» 66	»
Ἡ Ἰταλικὴ	» 30	»
Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ	» 6	»

Ἐντομοδόρα ζῶα.

Ὑπάρχουσι ζῶα τινὰ, τῶν ὁποίων ὁ προορισμός εἶναι πρὸς καταστροφὴν ἄλλων ἐντόμων ζῶων ἐπιβλαβῶν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἀνθρώπου· δυστυχῶς ὅμως ἀγνοῶν οὗτος τὴν ὀφέλειαν αὐτῶν, τὰ καταδιώκει, καὶ τὰ καταστρέφει, καὶ οὕτω αὐτὰ ἐπωφελεῖ ταῦτα ξάνει τὰς ζημίας του τὰς ἐκ τῶν ἐπιβλαβῶν. Τὰ ἐπωφελεῖ ταῦτα ζῶα καλοῦνται ἐντομοδόρα, ἐν οἷς ἐμπεριλαμβάνονται ὁ φρύνος (Ξεροβάτραχος), ὁ ἀκανθόχοιρος, ἡ σαλαμάνδρα (γουστέρα), ἡ μυγαλὴ (εἶδος μύος), ἡ γλαῦξ, ἡ νυκτερίς, κλπ. τὰ ζῶα ταῦτα τρώγουσι τὰς μυίας, τὰς νύμφας, (σκώληξ ἐντόμου μὴ ἀνεπτυγμένου), τοὺς σκώληκας, τὰς κάμπας, τοὺς λείμιακας, (γυμνὸς σάλιαγκος) κλπ. Ἐν Ἀγγλίᾳ ὅχι μόνον δὲν φονεύουσι τὰ ἐντομοδόρα ζῶα, ἀλλὰ καὶ προσπαθοῦσι νὰ τὰ πολυπλασιάσωσιν. Οἱ ἐκεῖ κηπουροὶ πρὸς καθαρισμόν ἐκ τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων, ἀγοράζουσι τοὺς φρύνους (Ξεροβάτραχους) ἕως ὅτε δραχ. τοὺς δώδεκα.

Τὰ ἐλαττώματα τῶν ἀνθρώπων παρίστανται συμβολικῶς διὰ τῶν ζῶων. Τὸν θυμὸν παρασταίνουσιν ὑπὸ γυναικα καθεζομένην ἐπὶ κάπρου, καὶ ἐπὶ τῆς χειρὸς φέρουσαν ἀλέκτορα, τέκνα τοῦ θυμοῦ εἰσιν ἡ κραυγὴ, ἡ φιλονεικία, ἡ ἀγανάκτησις, ἡ βλασφημία, ἡ ὕβρις καὶ ἡ ταραχὴ τῆς διανοίας.

Ἱερὸν τοῦ λαοῦ περὶ σώματος καταλλήλου γυναικός, βοός, ὄνου καὶ χοῖρου.

Γυναικα πισοκάπουλον καὶ χοῖρον μακρομήτην, σελάτο βοδ' ἀγόραζε καὶ γάϊδαρον καμπουρήν.

Πάντα τὰ προσόντα ἐκάστω τούτων εἰσιν εὐστοχα.

Ἡ πισοκάπουλος γυνὴ εἶναι ἡ παρὰ τῶν ἀρχαίων καλουμένη **καλλέγλουτος**. Εἰς τὴν Ἀφροδίτην ἀπέδιδον τοὺς ὠραιότερους γλουτούς καὶ ἐκ τούτου ἐκαλεῖτο **καλλέγλουτος** ἡ **καλλέπυγος** Ἀφροδίτη, τιμωμένη ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐν Συρακούσαις σφόδρα.

Ὁ **μακρομήτης χοῖρος** τρέφεται καλλίτερον· διότι διὰ τῆς μακρᾶς ῥινὸς σκάπτει εὐκολώτερον τὴν γῆν καὶ εὐρίσκει τὰ πρὸς τροφήν· ὁ χοῖρος τρέφεται καλῶς διὰ τῶν ῥιζῶν τῶν φυτῶν.

του κατηράσθη τῷ Μεινίῳ, καὶ ἐστηλίτευσε τὴν κατάραν, τῶν ἱερέων ἐπαινέσάντων. (Πλουτ. Ἰσ. ἰσίδ.).

Ἐν Κωνσταντινουπόλει 20 Ἰουνίου 1888

Φίλε κ. Πύρρα

Τὸ βιβλίον τοῦ κόσμου εὐρίσκω κάλλιστον καὶ ἄριστον οὐ μόνον πρὸς εὐάρεστον μελέτην τῶν συνδρομητῶν τοῦ Φοίβου, ἀλλὰ καὶ πρὸς διδασκαλίαν τῶν γονέων καὶ τῶν παιδίων. Εἴθε νὰ εἰσαγάγῃς τοῦτο οἱ γονεῖς ὡς οἰκιακὸν ἀνάγκωσμά τῶν οἰκογενειῶν των ἀντὶ ἀχρήστων καὶ ἐπιβλαβῶν μυθιστορημάτων. Εἴθε νὰ εὐρεθῶσι καὶ διδάσκαλοι νὰ εἰσαγάγῃς τοῦτο ἐν τοῖς σχολείοις αὐτῶν, διότι ἐν εἶδει περιηγητικοῦ, οὕτως εἰπεῖν, μυθιστορήματος, διδάσκονται οἱ παῖδες τὰ πρὸς τὸν Θεόν, τὰ πρὸς τὸν πλησίον καὶ τὰ πρὸς ἑαυτοὺς καθήκοντα, πρὸς δὲ ἀνεπαισθήτως τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου. Ἐν ἐνὶ λόγῳ εἶναι ψυχγωγικόν τι, τὸ ὅποτον εἰσάγει εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παιδίων πᾶν θεῖον καὶ πᾶν εὐσεβές, καθόσον μάλιστα περικοσμεῖται τοῦτο διὰ τῶν ἀξιολόγων ῥητῶν.

Εἴθε νὰ ζήσητε ἐπὶ μῆκιστον ἐργαζόμενοι τοιαῦτα κοινωφελῆ ἔργα καὶ εἴθε νὰ μιμηθῶσι καὶ ἄλλοι τὸ παράδειγμα σας. Πρὸς διακρίνωσιν τούτου, καλὸν ἤθελεν εἶσθαι νὰ καταστήσητε διάδοχόν τινα, ὅστις νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πορείαν σας, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ θεανθρώπου, τοῦ μόνου διδασκάλου καὶ παιδαγωγοῦ τῆς ἀνθρωπότητος ὅστις οὐ μόνον διὰ τοῦ λόγου καὶ εὐαρέστου βίου ἐδίδαξε καὶ ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς ἠθικῆς καὶ εὐδαιμονίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ διαδόχους ἀφῆκε τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς αὐτοῦ μαθητάς, καθὼς καὶ οὗτοι τοὺς θεοφόρους πατέρας καὶ οὕτω διετηρήθη τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο καὶ οὐράνιον οἰκοδόμημα, καθ' οὗ πύλαι Ἀδου οὐ κατισχύσουσιν.

Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ.

— Ὁ γηραιὸς καὶ φιλόπονος κ. Γ. Μανούσος οὐ παύει ἐργαζόμενος ὑπὲρ τοῦ κοινού, εἶχεν ἐκδόσει ἐξαίρετον συγγραφὴν «Παιδαγωγὴν διαιτητικὴν», ἧς ἤδη ἀναδημοσιεύει ἐπεξεργασμένην νέαν ἑκδασιν, ἐξαντληθείσης τῆς πρώτης. Προσέτι χρησιμωτάτην συνοπτικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων. Ἡ πολυπειρία καὶ ἡ πολυμαθεία τοῦ κ. Γ. Μανούσου ἀρκοῦσιν εἰς σύστασιν καὶ ἐκτίμησιν τῶν τοιούτων ἔργων.